

Uttalelse vedtatt av Årsmøtet i Oslo SV, 04.03 2017.

En moderne politikk for alderdom

Et mer mangfoldig Oslo med flere eldre står overfor omsorgsutfordringer, men også muligheter. Utfordringene innebærer at det må brukes nødvendige ressurser, og dessuten vilje og evne til å tenke nytt. Men eldre er også ressurspersoner for samfunnet, og det må legges til rette for at disse ressursene kan utløses.

Et oppgjør med diskriminering av eldre

Diskriminering og stigmatisering på grunn av alder er fremdeles utbredt og akseptert i mange sammenhenger. Eldre blir nedvurdert både i og utenfor arbeidslivet, og eldre blir utsatt for karakteristikk og generaliseringer som for lengst er anerkjent som grunnleggende uakseptable om andre grupper. Slik diskriminering fører både til tapt livskvalitet for den enkelte og til at samfunnet mister viktige ressurser. Et stadig mer spesialisert samfunn gjør at det er få arenaer for viktige møter på tvers av generasjoner. Slik skal det ikke være! Oslo SV vil gå i front i et oppgjør med diskriminering av eldre og kjempe for folks rett til å bli anerkjent som individer, uavhengig av alder, kjønn og andre karakteristika.

Oslo SV vil:

- Påtale diskriminering av eldre og fremme tiltak for å forebygge og motarbeide den
- Legge til rette for at Oslo fremmer generasjonsmøter gjennom kommunens virksomheter, for eksempel ved å legge til rette for felles aktiviteter i barnehager, skoler og botilbud for eldre
- Bygge flere aldersblandede boligtilbud

En aktiv alderdom er en stor ressurs

Økt levealder og bedre helse gjør at mange eldre nå kan nyte en lang og aktiv pensjonisttilværelse. Eldre bidrar med en uvurderlig innsats i frivillig arbeid, til nytte både for seg sjøl og samfunnet. Forskning har vist at frivillig arbeid blant eldre gir mestringsopplevelser, bidrar til å øke livskvaliteten og styrker den psykiske helsa. Samtidig utgjør Eldres frivillige arbeid en stadig større andel av de mer enn 100 000 årsverkene som legges ned i frivillig sektor i Norge hvert år. Ikke minst når det gjelder å bekjempe ensomhet og fremme inkludering kan mange eldre gjøre en viktig jobb.

Samtidig som mange eldre er friskere og mer aktive enn tidligere, er en trygg og framkommelig by viktig for at så mange som mulig skal kunne utfolde seg slik de ønsker. Eldre med nedsatt bevegelighet trenger tilrettelegging, og små tiltak kan ofte utgjøre en stor forskjell. Vi må skape inkluderende byrom.

Et aldersvennlig Oslo innebærer stimulerende møteplasser for å treffe andre, som på bibliotek, treffsentra, eldreuniversitet og i organisasjoner, og ressurser som kan motivere frivillig innsats. Det er dessuten nødvendig med praktiske løsninger for å komme seg ut og rundt, ikke minst vinterstid, men også for dem som sitter hjemme i ei blokk uten heis.

Oslo SV vil:

- at Oslo kommune samarbeider med frivilligheten om å utvikle løsninger som bidrar til at frivillige og folk som ønsker kontakt finner fellesskap, også på tvers av generasjoner
- arbeide for at kommunens fotgjengerstrategi gir flere hvilebenker, bedre strøing og belysning av viktige nærmiljøruter
- arbeide for bedre transportløsninger som er tilpasset eldre og andre med behov for tilrettelagt transport
- jobbe for at byggeforskriftene endres slik at kommunen som plan- og bygningsmyndighet entydig får hjemmel til å kreve mer tilgjengelighet enn forskriftens minstekrav.

Trygghet og omsorg for dem som trenger det

Eldreomsorgen i Oslo har vært preget av de borgerlige partienes satsing på institusjonsplasser, men bemanningen har vært for lav. Reduserte rammer til bydelene har også ført til lav bemanning i hjemmebaserte tjenester, med stoppeklokkevedtak, tidspress og byråkratisk styring av tjenestene.

SV arbeider for en moderne eldreomsorg som ivaretar hele mennesket, gir mestring og rehabilitering når det trengs, og lindring og trygghet når det trengs. Tjenestene skal ta utgangspunkt i hva som er viktig for den enkelte, preget av tillit, medvirkning i alle beslutninger og gode relasjoner til få bistandspersoner.

Tillitsreformen skal prege alle former for omsorg og gi eldre mer innflytelse over eget liv, samarbeid om innhold og utføring av tjenester. God eldreomsorg forutsetter dessuten hele stillinger, som i sin tur bidrar til et utviklende og stimulerende arbeidsmiljø. Medarbeiderne er vår fremste ressurs.

Eldre og deres pårørende skal være trygge på at det er plass og godt å bo på et sykehjem. Det kan kreve nye utforminger og organisering av sykehjemmene. Omsorg+ med nødvendige fagarbeidere kan for mange være et alternativ, og bygningsmessig kan også disse tilbudene kombineres slik at en kan fortsette å bo i samme hus med varierende grad av omsorgsbehov. Generasjonsoverskridende møteplasser kan også være gjensidig givende. Alt dette vil stilles nye krav til medarbeidere, og ikke minst til ledelsen.

Mange eldre ønsker å fortsatt bo hjemme, selv om de er ensomme og utrygge. Oslo SV vil styrke og endre ressursinnsatsen for hjemmetjenester slik at hver beboer får en flerfaglig, liten omsorgsgruppe å forholde seg til. Det skal satses på brukervennlige teknologiske hjelpeløsninger, og det skal være en god boform også for dem med grad av demens.

Oslo SV vil:

- Sikre alle som trenger det sykehjems plass
- Styrke bemanninga på sykehjem og i hjemmetjenestene
- Innføre en tidskontoordning i hjemmetjenestene
- Bygge flere Omsorg+-boliger og andre botilbud for eldre
- Arbeide for heltidskultur og gode arbeidsvilkår i eldreomsorgen, og sette klare rapporteringsmål om en økende andel heltidsstillinger

- Styrke tilbudet om videreutdanning til ledere i helse- og omsorgssektoren

Samskaping – kommune, ideelle og frivilligheten skaper velferd

Konkurransesetting av omsorg har mange negative sider. Ved kommersiell drift går deler av skattepengene til profitt, mens alt burde gå til forbedret omsorg. Konkurransen innebærer press på kostnader, med de ansatte som tapere. Dessuten blir forbedringstiltak «konkurranseshemmelighet» som sjelden deles, og inngåtte avtaler bindes i avtaleperioden. Nødvendig omstilling krever en åpenhet som kommersiell konkurranseutsetting ikke gir rom for, der beste praksis må deles, også mellom kommunale og ideelle aktører.

Ideelle aktører har i mange tilfeller gått foran der offentlige tilbud har manglet. De bidrar også med et viktig metodisk og faglig mangfold. Ideell sektor har rike erfaringer med å stimulere til frivillig arbeid – her har kommunen noe å lære. I byråd har SV derfor gått inn for å arbeide for langsiktighet og trygge rammevilkår for ideell sektor. Dette legger også grunnlaget for at ideell sektor kan unngå de skadelige konsekvensene konkurranse på pris har hatt for deres virksomheter.

Samtidig er det utvilsomt slik at offentlige tilbud må utgjøre hoveddelen av velferden. Samarbeidet med innbyggere, frivilligheten og ideelle aktører bør likevel styrkes. Gjennom forpliktende og langsiktige samarbeid kan gode erfaringer og løsninger deles.

Oslo SV vil:

- Avkommersialisere helse- og omsorgssektoren
- Arbeide for at ideelle står for en betydelig del av velferden, og følge opp bystyrevedtaket som setter et mål om at 25 % av institusjonsplassene til kommunen skal drives av ideelle innen 2025
- Utvikle nye arenaer for samskaping mellom ulike aktører for å utvikle og skape nye velferdstjenester.